

Sygn. akt II Cz 272/17

POSTANOWIENIE

Dnia 31 marca 2017 r.

Sąd Okręgowy w Świdnicy II Wydział Cywilny Odwoławczy
w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Agnieszka Terpilowska

po rozpoznaniu w dniu 31 marca 2017 r. w Świdnicy

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K.

przeciwko Z. M.

o zapłatę

na skutek zażalenia strony powodowej na zarządzenie Przewodniczącego - Sąd Rejonowy w Wałbrzychu z dnia 4 stycznia 2017 r., sygn. akt I Nc 1996/16

p o s t a n a w i a:

oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym zarządzeniem z dnia 4 stycznia 2017 r. Sąd Rejonowy w Wałbrzychu w pkt. I zwrócił pozew (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K. przeciwko Z. M. o zapłatę, zaś w pkt. II zwrócił stronie powodowej ze środków Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Wałbrzychu kwotę 30 zł tytułem uiszczonej opłaty sądowej od pozwu.

W uzasadnieniu zaskarżonego zarządzenia wskazano, że postanowieniem z dnia 30 czerwca 2016 roku, sygn. akt I Nc 1996/16 Sąd Rejonowy w Wałbrzychu oddalił wniosek strony powodowej o ustanowienie kuratora. Następnie zarządzeniem, doręczonym w dniu 9 sierpnia 2016 roku, zobowiązano pełnomocnika strony powodowej do wskazania aktualnego adresu miejsca zamieszkania pozwanego Z. M. – w terminie tygodniowym, pod rygorem zwrotu pozwu. Pełnomocnik strony powodowej w przepisany termin nie wykonał sądowego obowiązku. Przy czym termin do dokonania czynności procesowej – wskazania adresu pozwanego, upłynął stronie powodowej bezpowrotnie w dniu 16 sierpnia 2016r. Strona powodowa nie uprawdopodobniła w sposób dostateczny, że nie jest jej znane miejsce pobytu Z. M.. Co prawda, do przedmiotowego wniosku dołączono informację z biura adresowego Urzędu Miasta w J. oraz z Centrum Personalizacji Dokumentów Ministerstwa Spraw Wewnętrznych – Wydziału Udostępniania Danych w W., jednakże w świetle obowiązującego stanowiska doktryny i judykatury dane pochodzące od tych podmiotów nie są wystarczające dla uprawdopodobnienia, o których mowa w art. 144 § 1 k.p.c. Wobec praktycznie nieograniczonej możliwości wyjazdów i okresowych pobytów za granicą aktualnie zaostrożono kryteria oceny, czy doszło do uprawdopodobnienia, że miejsce pobytu strony nie jest znane. W niniejszym postępowaniu strona powodowa nie przedstawiła żadnych innych dokumentów na poparcie swoich twierdzeń, nie wskazała również potencjalnych świadków (w tym krewnych, powinowatych, innych osób bliskich), których przesłuchanie

mogłoby posłużyć w kwestii ustalenia miejsca pobytu Z. M.. Strona powodowa, wezwana zatem do wskazania aktualnego adresu pozwanego, nie uczyniła tego w przepisany czas. Natomiast, brak oznaczenia prawidłowego adresu zamieszkania strony przeciwnej w pierwszym piśmie procesowym uniemożliwia nadanie sprawie biegu.

Zażalenie na powyższe zarządzenie wniosła strona powodowa i zaskarżając je w całości zarzuciła mu:

- naruszenie przepisów prawa procesowego tj. art. 143 k.p.c. i art. 144 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i nieustanowienie kuratora dla pozwanego jako osoby nieznannej z miejsca pobytu, pomimo udowodnienia przez powoda, że zostały podjęte wszelkie kroki zmierzające do ustalenia aktualnego adresu miejsca zamieszkania pozwanego, a ustanowienie w sprawie kuratora do doręczeń jest niezbędne w celu kontynuowania postępowania.

Wobec powyższego Skarżąca wniosła o:

- uchylenie zaskarżonego zarządzenia w całości, w oparciu o art. 395 § 2 k.p.c. jako oczywiście uzasadnionego i rozpoznania sprawy na nowo oraz zasądzenie na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych, a nadto wniósł o zasądzenie kosztów procesu za postępowanie zażaleniowe, w tym kosztów zastępstwa procesowego, również według norm przepisanych, a w przypadku niestwierdzenia podstaw przekazanie akt sprawy Sądowi Okręgowemu celem rozpoznania zażalenia.

W uzasadnieniu Skarżąca wskazała, że w chwili złożenia wniosku o ustanowienie kuratora wyjaśniła, iż miejsce faktycznego pobytu pozwanego, nie jest Skarżącej znane. Strona powodowa przeprowadziła postępowanie zmierzające do ustalenia aktualnego adresu miejsca zamieszkania pozwanego składając wniosek do Centrum Personalizacji Dokumentów MSW. W odpowiedzi otrzymała informację, że pozwany nie posiada aktualnie adresu miejsca zamieszkania na pobyt stały ani czasowy trwający 3 miesiące. Jednocześnie złożono wniosek do Urzędu Miasta w J. o ustalenie czy pozwany nie zamieszkuje na terytorium gminy właściwej dla Urzędu Miasta. Pozwany był zameldowany, ale w okresie 23.04.2014 r. – 24.09.2015 r. Strona powodowa próbowała doręczyć korespondencję pod adres miejsca zamieszkania pozwanego wskazany przez niego w umowie, gdyż zarówno w toku obowiązywania umowy jak i po ustaniu jej obowiązywania nie otrzymała od pozwanego informacji o innym adresie. Zdaniem Skarżącej podjęła ona wszelkie możliwe jej środki do ustalenia aktualnego miejsca zamieszkania pozwanego, w celu wypełnienia przesłanek z art. 126 k.p.c.

Sąd Okręgowy zważył: Zażalenie powódki nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 143 k.p.c., jeżeli stronie, której miejsce pobytu nie jest znane, ma być doręczony pozew lub inne pismo procesowe wywołujące potrzebę podjęcia obrony jej praw, doręczenie może do chwili zgłoszenia się strony albo jej przedstawiciela lub pełnomocnika, nastąpić tylko do rąk kuratora ustanowionego na wniosek osoby zainteresowanej przez sąd orzekający. Przesłanką ustanowienia kuratora jest - poza stwierdzeniem potrzeby doręczenia stronie pozwu lub innego pisma procesowego wymagającego podjęcia obrony jej praw - uprawdopodobnienie, że miejsce pobytu strony nie jest znane. Obowiązek uprawdopodobnienia, że miejsce pobytu strony nie jest znane spoczywa - w myśl art. 144 § 1 zdanie pierwsze k.p.c. - na osobie zainteresowanej ustanowieniem kuratora na podstawie art. 143 k.p.c. W piśmiennictwie prawniczym jak i w orzecznictwie podnosi się, że wobec praktycznie nieograniczonej możliwości wyjazdów i okresowych pobyków za granicą należy zaostriżyć kryteria oceny, czy doszło

do uprawdopodobnienia, że miejsce pobytu strony nie jest znane (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 15 grudnia 2010r., sygn. akt II Cz 150/10, Lex).

Sąd Okręgowy nie podziela zarzutu Skarżącej, że przedstawione przez nią dokumenty tj. pismo z Urzędu Miasta w J. i z Centrum Personalizacji Dokumentów Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w dostateczny sposób uprawdopodobniły, że miejsce pobytu pozwanego nie jest znane, a jednocześnie, aby zdobywając te informacje strona powodowa wykorzystwała przysługujące jej możliwości. Jakkolwiek przedstawione przez nią dokumenty wskazują, że organy te nie posiadają danych, co do zameldowania pozwanego na pobyt stały czy czasowy, jednakże przyjęć należało, że nie jest to informacja wystarczająca dla skorzystania z instytucji wskazanej w art. 143 k.p.c. i art. 144 k.p.c. Ponadto Sąd Odwoławczy miał na uwadze rozważania Sądu Najwyższego zawarte w powołanym powyżej wyroku, w którego uzasadnieniu wskazano, że do uprawdopodobnienia, o którym mowa w art. 144 k.p.c., nie wystarcza stwierdzenie właściwego organu, że strona nie jest zameldowana w danej miejscowości i w związku z tym nie figuruje w rejestrze mieszkańców danej miejscowości; konieczne jest poza tym wykazanie, że nie tylko żądający ustanowienia kuratora, lecz także inne osoby, które mogą mieć informacje o miejscu pobytu strony, a w szczególności krewni, powinowaci i inne osoby bliskie m.in. także zakład pracy w którym strona była ostatnio zatrudniona, nie mają wiadomości potrzebnych do doręczenia stronie pisma procesowego lub zawiadomienia o posiedzeniu sądu. Nie można także pominąć tego, że fakt zameldowania pod danym adresem jest pojęciem administracyjnoprawnym i nie ma znaczenia dla prawa cywilnego w tym dla określania adresu pozwanego w pozwie, choć niewątpliwie adres zameldowania stanowi dla strony przeciwnej ułatwienie w zakresie ustalenia adresu zamieszkania drugiej strony.

Poglądy powyższe przytaczane były w kolejnych orzeczeniach Sadu Najwyższego jako podstawa rozstrzygnięcia (por. postanowienie z 8 kwietnia 1998, III CKU 12/98, wyrok z dnia 3 września 2013r., I UK 52/13, Legalis). Należy podkreślić znaczenie badania przesłanek ustanowienia kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu, wobec skutków jakie powoduje nienależyte zbadanie sytuacji osoby, dla której kurator ma być ustanowiony. Sąd Okręgowy wskazuje, iż tym skutkiem może być nieważność postępowania.

Prawidłowe zatem w okolicznościach sprawy pozostawało założenie, że Skarżąca nie wykorzystwała wszystkich dostępnych źródeł informacji celem ustalenia adresu pozwanego, co w konsekwencji doprowadziło do uznania, że strona powodowa nie uzupełniła braków formalnych pozwu w określonym terminie tj. nie podała adresu zamieszkania pozwanego, stąd zasadnie stosownie do art. 130 § 2 k.p.c. Przewodniczący zwrócił pozew.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy, na podstawie art. 385 kpc w zw. z art. 397 § 2 k.p.c., oddalił zażalenie.